

GRAD NOVI PAZAR

GRAĐANSKI VODIČ KROZ NACRT BUDŽETA ZA 2022. godinu

Uvod u javnu raspravu o nacrtu odluke o budžetu grada Novog Pazara za 2022. godinu

- Svrha ove prezentacije je da na što jednostavniji i razumljiviji način objasni na koji način lokalna samouprava planira u narednoj godini da koristi javne resurse kako bi se izvršile obaveze i zadovoljile potrebe građana.
- Namjera nam je da Vam damo sažet i jasan prikaz Nacrta odluke o budžetu grada Novog Pazara za 2022. godinu, koja je po svojoj formi veoma obimna i teška za razumevanje zbog specifičnih pojmova i klasifikacija koje je čine.
- Želimo da čujemo vaše mišljenje o Nacrtu odluke o budžetu grada Novog Pazara za 2022. godinu i sugestije za unapređenje.
- Nastojimo da kroz ovaj transparentan pristup unapredimo Vaše razumevanje i interesovanje za lokalne finansije, a u perspektivi očekujemo i unapređenje zajedničke saradnje u postavljanju ciljeva, definisanju prioriteta i planiranju razvoja našeg grada Novog Pazara.

Ko se finansira iz budžeta?

Direktni korisnici budžetskih sredstava:

- Skupština grada
- Gradonačelnik
- Gradsko veće
- Gradska uprava za izvorne i poverene poslove
- Gradska uprava za naplatu javnih prihoda
- Gradsko javno pravobranilaštvo

Ostali korisnici javnih sredstava:

- Obrazovne ustanove (škole)
- Apoteke
- Centar za socijalni rad
- Sportski savez
- Javna ustanova – Ustanova za sport
- Javna ustanova - Kancelarija za mlade

Indirektni korisnici budžetskih sredstava:

- Narodna biblioteka Dositej Obradović
- Muzej Ras
- Arhiv Ras
- Kulturni centar
- Regionalno pozorište
- Centar za decu i omladinu Duga
- Turistička organizacija Novi Pazar
- Predškolska ustanova Mladist
- Mesne zajednice
- Regionalni centar za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju

Kako nastaje budžet grada?

BUDŽET grada je pravni dokument koji utvrđuje plan prihoda i primanja i rashoda i izdataka grada za budžetsku, odnosno kalendarsku godinu.

To znači da ovaj dokument predstavlja predviđanje koliko će se novca od građana i privrede u toku jedne godine prikupiti i na koji način će se taj novac trošiti.

Iz gradskog budžeta se tokom godine plaćaju sve obaveze lokalne samouprave. Isto tako u budžet se slivaju prihodi iz kojih se podmiruju te obaveze.

Gradonačelnik i lokalna samouprava sprovode gradsku politiku, a glavna poluga te politike i razvoja je upravo budžet grada.

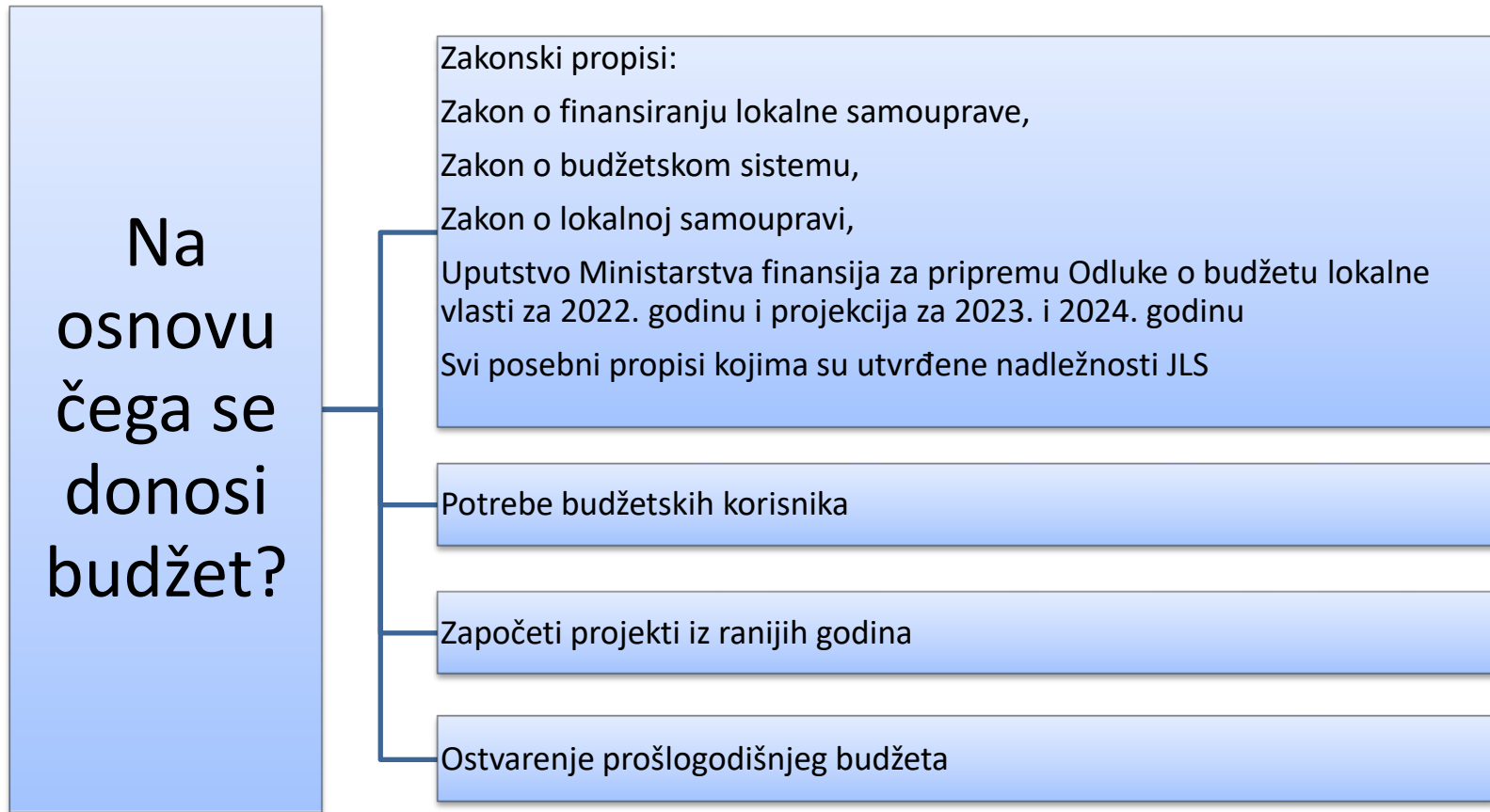
Prilikom definisanja ovog, za grad Novi Pazar najvažnijeg dokumenta, rukovode se zakonskim okvirom i propisima, strateškim prioritetima razvoja i drugim elementima.

Realnost je takva da postoje velike razlike između želja i mogućnosti, tako da kreiranje budžeta podrazumeva utvrđivanje prioriteta i pravljenje kompromisa.

Ko učestvuje u budžetskom procesu?

Na osnovu čega se donosi budžet?

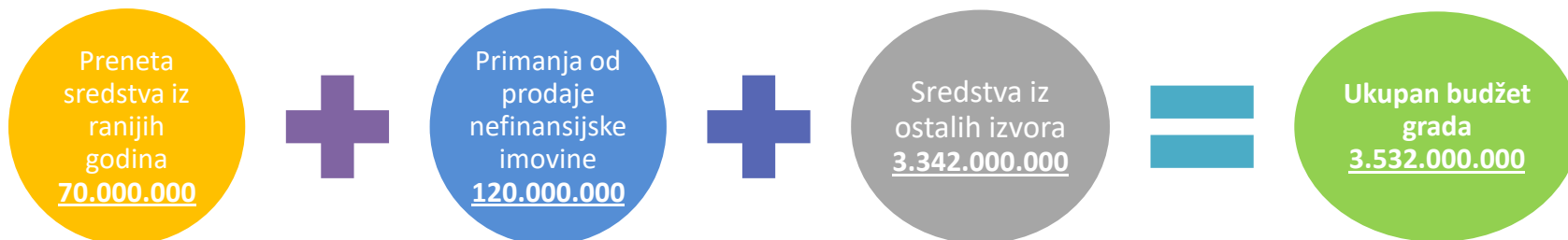
Kako se puni gradska kasa?

- Ukupni planirani **javni prihodi i primanja** grada Novog Pazara za 2022. godinu iznose

3.532 milijardi dinara

- Nacrtom odluke o budžetu grada Novog Pazara za 2022. godinu planirana su preneti sredstva iz ranijih godina u iznosu od 100 miliona dinara, sredstva od prodaje nefinansijske imovine u iznosu od 120 miliona dinara i sredstva iz ostalih izvora u iznosu od 3.272 miliona dinara.

Šta su prihodi i primanja budžeta?

Poreski prihodi

- Vrsta javnih prihoda koji se prikupljaju obaveznim plaćanjima poreskih obveznika bez obaveze izvršenja specijalne usluge zauzvat

Donacije i transferi

- **Donacije** se dobijaju od domaćih i međunarodnih donatora i organizacija za različite projekte. Transferi podrazumevaju prenos sredstava od nivoa Republike Srbije lokalnom nivou vlasti. Mogu biti **namenski** (za tačno utvrđene namene) ili **nenamenski** (nije im unapred utvrđena namena te se mogu u skladu sa zakonom koristiti za bilo koje svrhe) .

Neporeski prihodi

- Vrsta javnih prihoda koji se naplaćuju za korišćenje javnih dobara (naknade), pružanje javnih usluga (takse) ili zbog kršenja ugovornih ili zakonskih odredbi (kazne i penali)

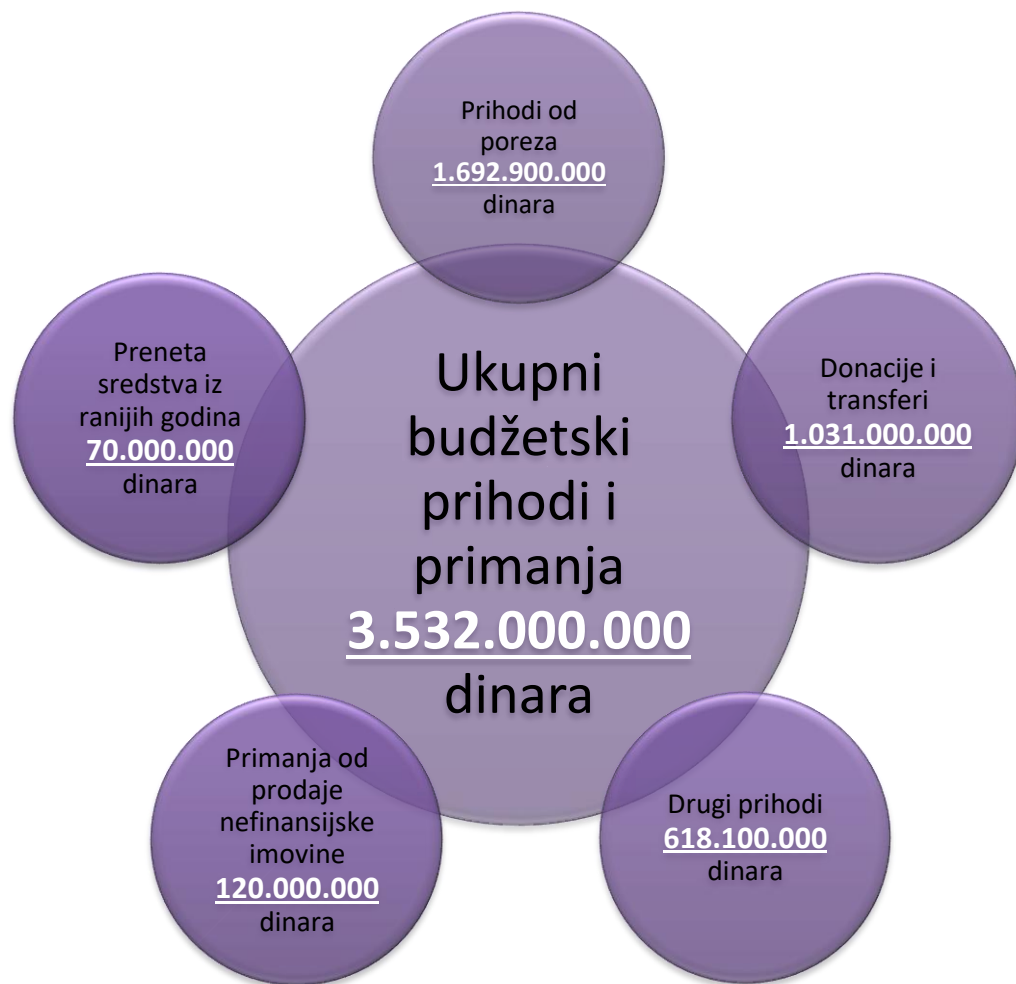
Primanja od prodaje nefinansijske imovine

- Ova primanja se ostvaruju prodajom nepokretnosti i pokretnih stvari u vlasništvu grada.

Preneta sredstva iz ranijih godina

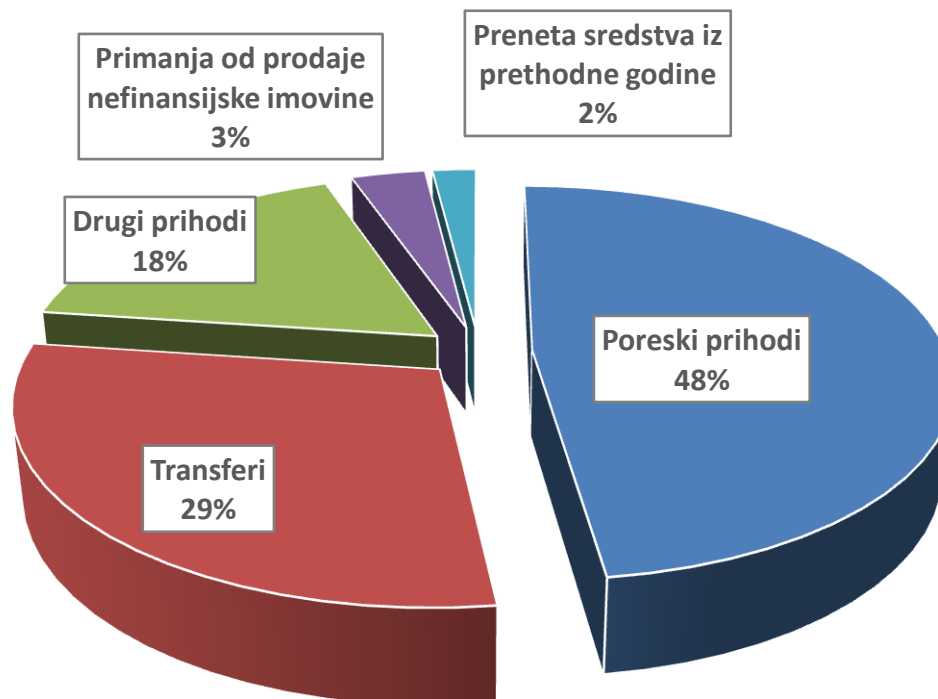
- Predstavljaju višak prihoda budžeta grada koji nisu potrošeni u prethodnoj budžetskoj godini

Struktura planiranih prihoda i primanja za 2022. godinu

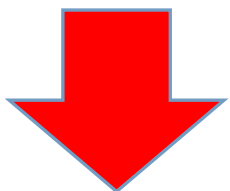
Struktura planiranih prihoda i primanja za 2022. godinu

Struktura planiranih prihoda i primanja

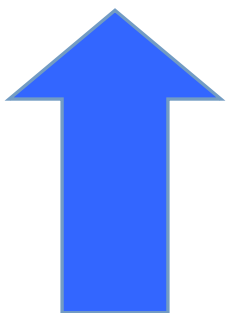

Koje promene u budžetu se očekuju u odnosu na tekuću 2021 godinu?

- Projektovano je da će ukupni planirani prihodi i primanja našeg grada u 2022. godini biti **povećani** u odnosu na poslednju izmenu Odluke o budžetu za 2021. godinu za **7.600.000** dinara, odnosno za **0.22 %**.

- Očekivano je smanjenje prihoda od **drugih izvora prihoda** za **30.370.000** dinara.

- Očekivano je uvećanje prihoda od **donacija i transfera** za **5.000.000** dinara
- Očekivano je uvećanje **prihoda od poreza** za **2.970.000** dinara
- Projektovano je uvećanje prihoda od **primanja od prodaje nefinansijske imovine** za **70.000.000** dinara.

Na šta se troše javna sredstva?

Budžet mora biti u ravnoteži, što znači da rashodi moraju odgovarati prihodima.

Ukupni planirani rashodi i izdaci za 2022. godinu u Nacrtu odluke o budžetu iznose:

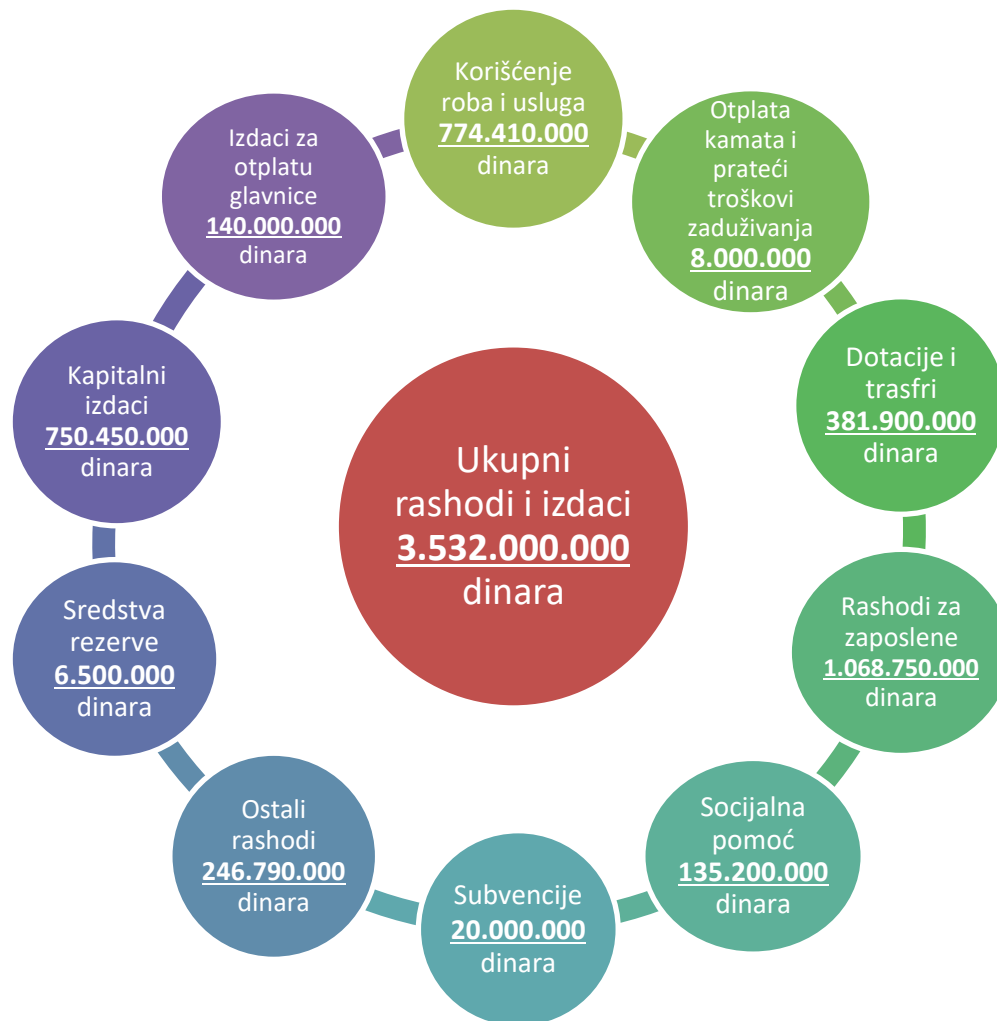
3.532.000.000
milijardi dinara

- ✓ **RASHODI** Rashodi predstavljaju sve troškove grada za plate budžetskih korisnika, nabavku roba i usluga, subvencije, dotacije i transfere, socijalnu pomoć i ostale troškove koje grad/opština obezbeđuje bez direktne i neposredne naknade.
- ✓ **IZDACI** predstavljaju troškove izgradnje ili investicionog održavanja već postojećih objekata, nabavku zemljišta, mašina i opreme neophodne za rad budžetskih korisnika.
- ✓ **RASHODI I IZDACI** moraju se iskazivati na zakonom propisan način, odnosno moraju se iskazivati: po *programima* koji pokazuju koliko se troši za izvršavanje osnovnih nadležnosti i strateških ciljeva grada; po *osnovnoj nameni* koja pokazuje za koju vrstu troška se sredstva izdvajaju; po *funkciji* koja pokazuje funkcionalnu namenu za određenu oblast i po *korisnicima budžeta* što pokazuje organizaciju rada grada Novog Pazara.

Šta su rashodi i izdaci budžeta?

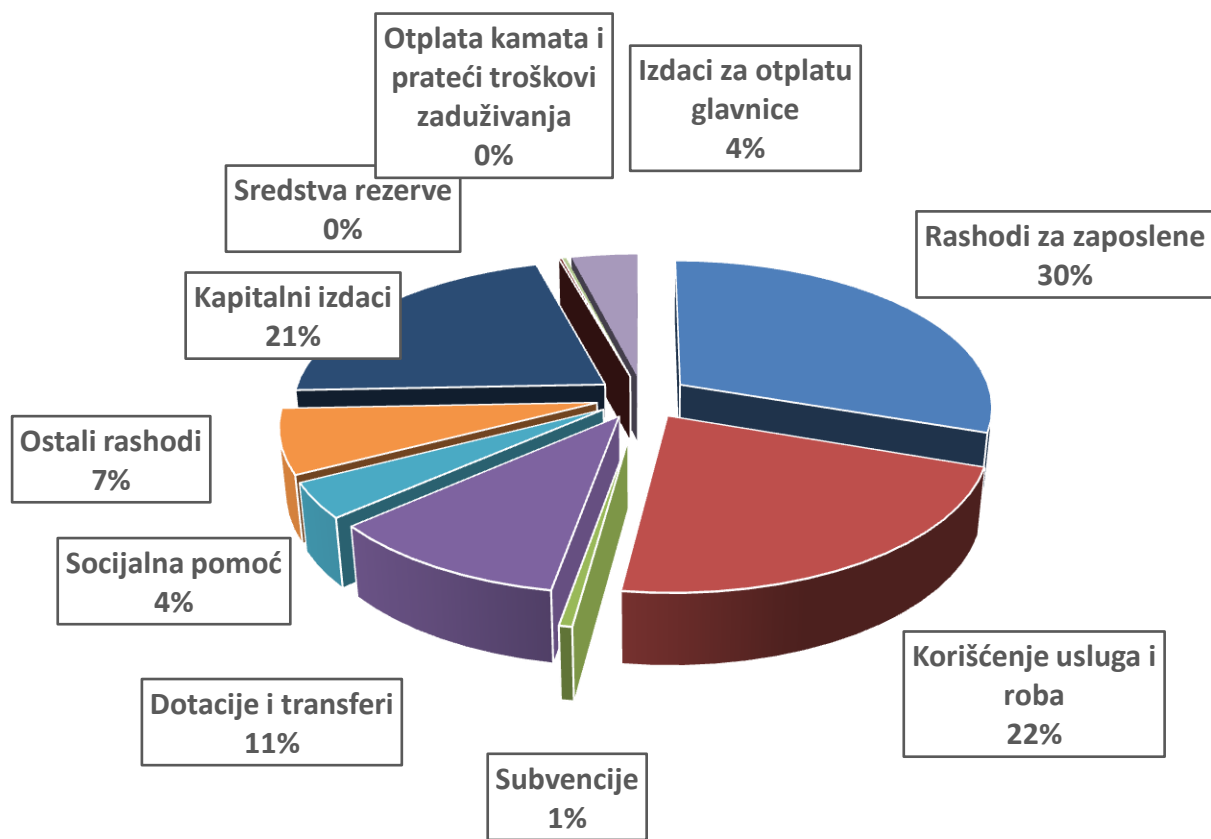
Rashodi za zaposlene	<ul style="list-style-type: none">• Rashodi za zaposlene predstavljaju sve troškove za zaposlene, kako u upravi tako i kod budžetskih korisnika
Korišćenje roba i usluga	<ul style="list-style-type: none">• Korišćenje roba i usluga obuhvataju stalne troškove, putne troškove, usluge po ugovoru, specijalizovane usluge, troškove materijala i tekuće popravke i održavanje.
Dotacije i transferi	<ul style="list-style-type: none">• Dotacije i transferi su troškovi koje lokalna samouprava ima za isplatu institucijama koje su u primarnoj nadležnosti centralnog/pokrajinskog nivoa kao što su škole, centar za socijalni rad, dom zdravlja.
Ostali rashodi	<ul style="list-style-type: none">• Ostali rashodi obuhvataju dotacije nevladinim organizacijama, poreze, takse, novčane kazne.
Sibvencije	<ul style="list-style-type: none">• Subvencije se odobravaju za funkcionisanje međumnog prevoza i poljoprivrednim proizvođačima.
Socijalna zaštita	<ul style="list-style-type: none">• Socijalna zaštita obuhvata sve troškove isplate socijalne pomoći za različite kategorije građana.
Budžetska rezerva	<ul style="list-style-type: none">• Budžetska rezerva predstavlja novac koji se koristi za neplanirane ili nedovoljno planirane svrhe, kao i u slučaju vanrednih okolnosti.
Kapitalni izdaci	<ul style="list-style-type: none">• Kapitalni izdaci su troškovi za izgradnju novih, ili investiciono održavanje postojećih objekata, nabavku opreme, mašina zemljišta i slično.

Struktura projektovanih rashoda i izdataka budžeta za 2022. godinu

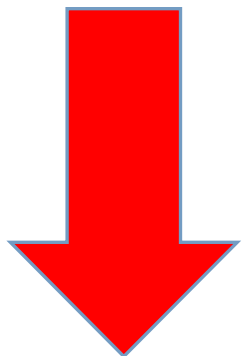
Struktura projektovanih rashoda i izdataka budžeta za 2022. godinu

Struktura planiranih rashoda i izdataka

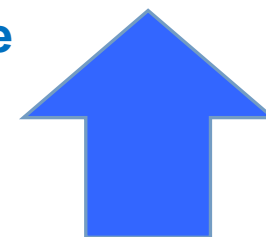
Koje promene u budžetu se očekuju u odnosu na tekuću 2021 godinu?

Projektovano je da će ukupni planirani troškovi (rashodi i izdaci) našeg grada za **2022.** godinu biti **uvećani** u odnosu na poslednju izmenu Odluke o budžetu za **2021.** godinu za **7.600.000** dinara, odnosno za **0.22 %**.

- Projektovanje je smanjenje **rashoda za korišćenje roba i usluga** za **34.422.000** dinara
- Projektovanje je smanjenje **rashoda za otplatu kamate** za **10.250.000** dinara
- Projektovano je smanjenje **rashoda za izdatke za otplatu glavnice** za **20.000.000** dinara

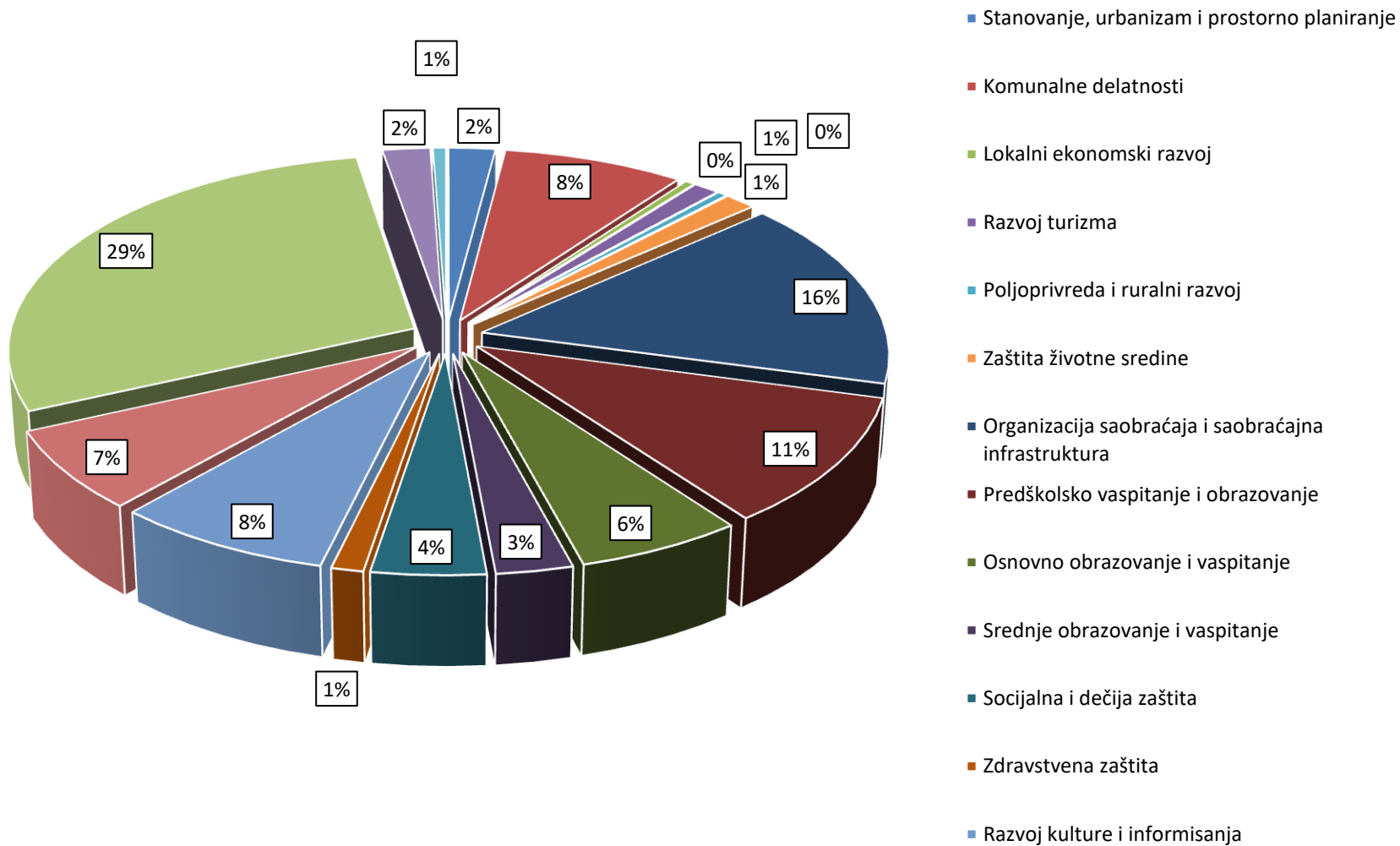
- Projektovano je povećanje **rashoda za donacije i transfere** za **21.200.000** dinara
- Projektovano je povećanje **rashoda za izdatke za nefinansijsku imovinu** za **56.790.000** dinara

Planirani rashodi budžeta po programima

Naziv programa	Sredstva iz Nacrta Odluke o budžetu za 2022. godinu (iznos u dinarima)	% budžeta po programu
Pogram 1. Stanovanje, urbanizam i prostorno planiranje	72.000.000	2,06%
Pogram 2. Komunalne delatnosti	280.000.000	8,02%
Pogram 3. Lokalni ekonomski razvoj	15.000.000	0,43%
Pogram 4. Razvoj turizma	40.000.000	1,15%
Pogram 5. Poljoprivreda i ruralni razvoj	15.000.000	0,43%
Pogram 6. Zaštita životne sredine	48.600.000	1,39%
Pogram 7. Organizacija saobraćaja i saobraćajna infrastruktura	554.800.000	15,69%
Pogram 8. Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	373.000.000	10,68%
Pogram 9. Osnovno obrazovanje i vaspitanje	208.000.000	5,96%
Pogram 10. Srednje obrazovanje i vaspitanje	95.700.000	2,74%
Pogram 11. Socijalna i dečija zaštita	142.200.000	4,07%
Pogram 12. Zdravstvena zaštita	40.000.000	1,15%
Pogram 13. Razvoj kulture i informisanja	265.100.000	7,79%
Pogram 14. Razvoj sporta i omladine	232.600.000	6,66%
Pogram 15. Opšte usluge lokalne samouprave	1.056.400.000	29,11%
Pogram 16. Politički sistem lokalne samouprave	73.600.000	2,11%
Pogram 17. Energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije	20.000.000	0,57%
Ukupni rashodi po programima	3.532.000.000	

Struktura planiranih rashoda po budžetskim

Najvažniji planirani projekti od interesa za lokalnu zajednicu

Naziv projekta	Planirana sredstva (iznos u dinarima)		
	2020	2021	2022
Izgradnja komunalne infrastrukture	561.500.000	256.500.000	354.800.000
Kupovina zemljišta (za izgradnju nove osnovne škole i izgradnju fabrike za predadu otpadnih voda)	123.000.000	160.000.000	60.000.000
Prjektno planiranje	70.000.000	20.000.000	30.000.000

Ka ravnopravnijem gradu – Rodno odgovorno budžetiranje

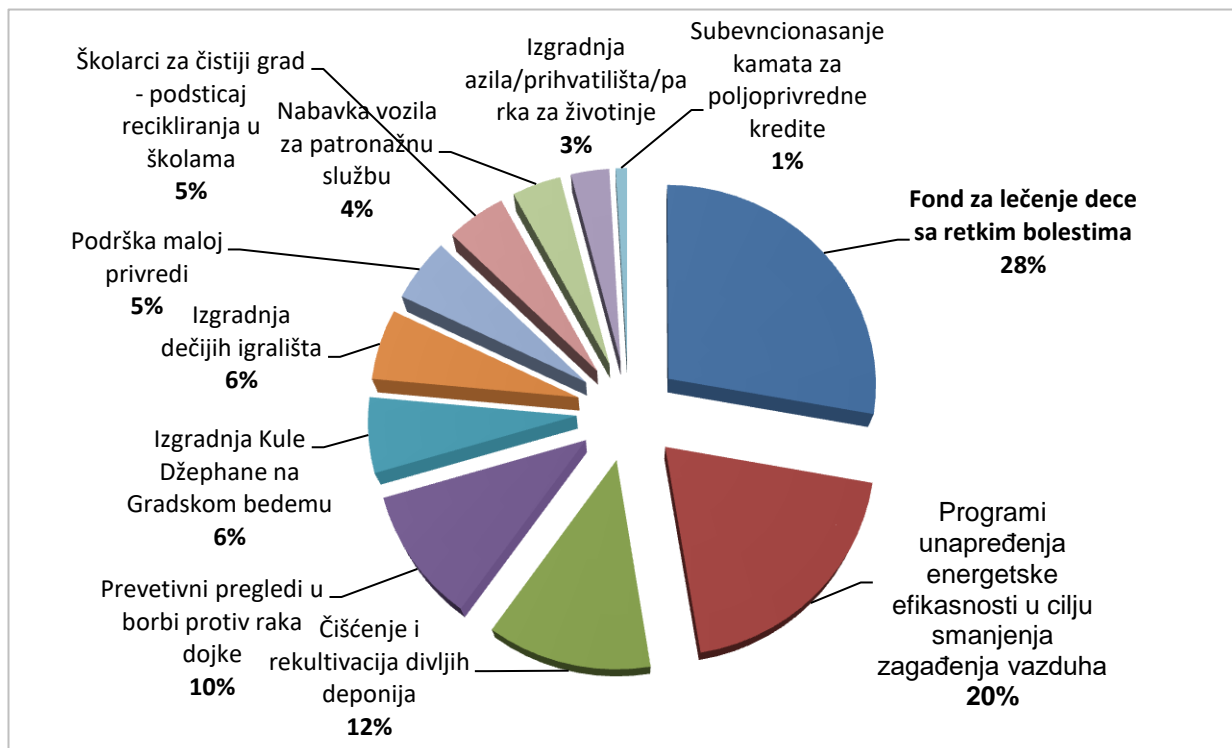
- Uvođenje principa rodne ravnopravnosti u budžetski proces doprinosi poboljšanju efektivnosti budžeta i omogućava bolji uvid u koristi koje žene i muškarci imaju od budžetskih sredstava.
- Nastavili smo trend iz prethodnih godina i proširujemo obuhvat urodjenih informacija u budžetu - u skladu sa Zakonom smo u prvom kvartalu ove godine usvojili Plan postupnog uvođenja rodno odgovornog budžetiranja za narednu 2022. godinu.
- U skladu sa ovim Planom - u Nacrtu Odluke o budžetu za 2022. godinu primenili smo rodno osetljive ciljeve i/ili indikatore u okviru **programa 3** – Lokalni ekonomski razvoj- Unapređenje privrednog i investicionog ambijenta, Cilj 1: Unapređenje administrativnih procedura i razvoj adekvatnih servisa i usluga za pružanje postojećoj privredi, Indikator: **1) Broj preduzeća koja su koristila usluge i servise grada u odnosu na ukupan broj preduzeća, vodeći računa o broju ženskih preduzetnika koje su koristile usluge i servise grada. 2) Broj žena koje su korisnice subvencija za samozapošljavanje od ukupnog broja dodeljenih subvencija i programa 5** – Poljoprivreda i ruralni razvoj – Podrška za sprovođenje poljoprivredne politike u lokalnoj zajednici, Cilj 1: Stvaranje uslova za razvoj i unapređenje poljoprivredne proizvodnje na teritoriji grada, Indikator: **Broj učesnika edukacija (broj učesnika žena u odnosu na ukupan broj) i programa 10** – Srednje obrazovanje i vaspitanje - Povećanje obuhvata srednjim obrazovanjem **sa posebnim akcentom na obrazovanje ženske dece**, Cilj 1: Obezbeđeni propisani uslovi za vaspitno obrazovni rad u srednjim školama i **bezbedno odvijanje nastave sa akcentom na bezbednost ženske dece**

Učešće građana u procesu izrade budžeta

- Građani Novog Pazara glasali su u periodu od 23. do 30. novembra, za predloge projekata koji bi po njihovom mišljenju mogli da učine život kvalitetnijim i lepšim. Ovo je treća godina za redom da građani glasaju za projekte i time učestvuju u kreiranju budžeta.
- Najviše glasova dobio je predlog za **osnivanje Fonda za pomoć u lečenju dece sa retkim bolestima** za koji je glasalo **671** naših sugrađana, **Programi unapređenja energetske efikasnosti u cilju smanjenja zagađenja vazduha** koji je dobilo **473** glasa. Za program čišćenja i rekultivacije divljih deponija i glasalo je 299 građana, a za **preveventivne preglede u borbi protiv raka dojke** 255 građana.
- Među projektima koje su sami građani predlagali najveći broj glasova **74** dobili su projekti koji se odnose na **izgradnju azila/prihvatišta/parka za životinje**. Osim toga, građani su u predlagali različite infrastrukturne projekte i porjetkte koji se odnose na uređivanje grada.

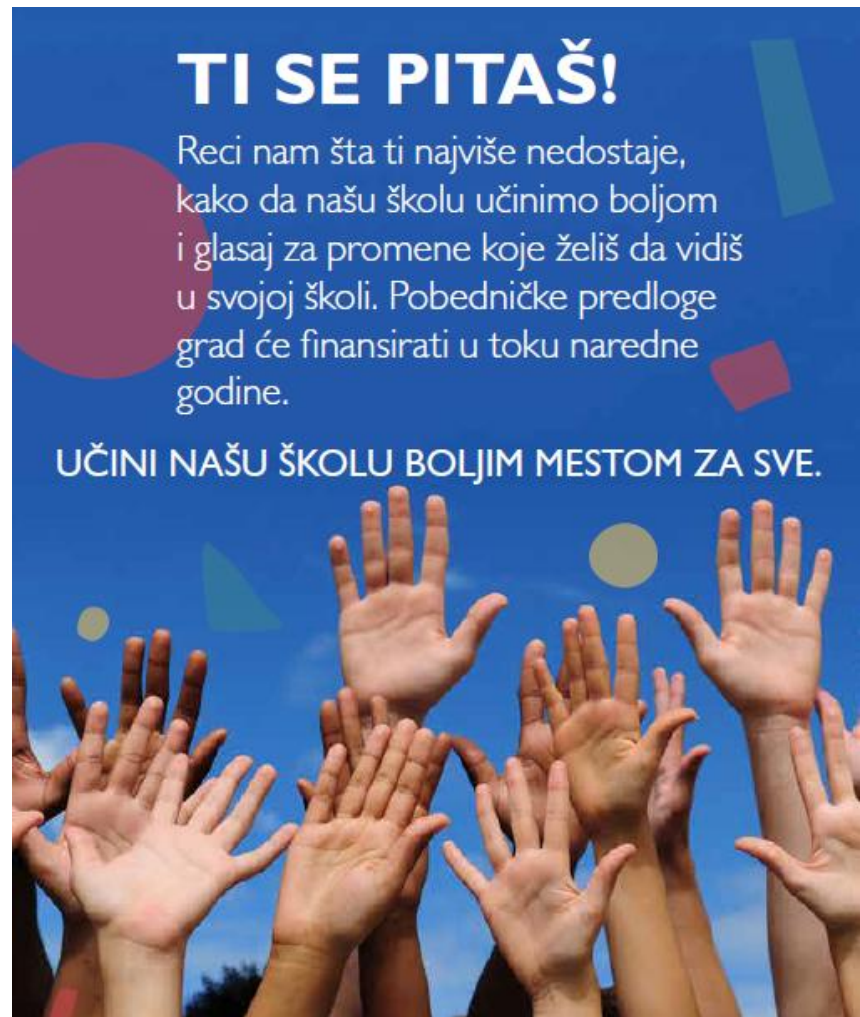
Učešće građana u budžetskom procesu

R.br.	Naziv projekta	Glasovi	%
1	Fond za lečenje dece sa retkim bolestima	671	28%
2	Programi unapređenja energetske efikasnosti u cilju smanjenja zagađenja vazduha	473	20%
3	Čišćenje i rekultivacija divljih deponija	299	12%
4	Prevetivni pregledi u borbi protiv raka dojke	255	11%
5	Izgradnja Kule Džephane na Gradskom bedemu	146	6%
6	Izgradnja dečijih igrališta	137	6%
7	Podrška maloj privredi	124	5%
8	Školarci za čistiji grad - podsticaj recikliranja u školama	115	5%
9	Nabavka vozila za patronažnu službu	95	4%
10	Izgradnja azila/prihvatišta/parka za životinje	74	3%
11	Subvencionisanje kamata za poljoprivredne kredite	22	1%

Učešće građana u procesu izrade budžeta

- Osim za građane, organizovana je drugi put zaredom i posebna anketa za đake parlamente u srednjim školama.
- U okviru projekta "**I ti se pitaš**", i podršku USAID-a, đaci su birali projekte koji će se realizovati u narednoj godini u njihovim školama.
- Za ovu svrhu u Odluci o budžetu za 2022. odvojeno je **3.000.000,00 RSD**

GRAD NOVI PAZAR

www.novipazar.rs